Juha Raitio, OTT, VT
Eurooppa-oikeuden professori, oikeustieteellinen tiedekunta
PL 4, 00014 Helsingin yliopisto
puh. 050-5315496, t. 050-4482737
e-mail: juha.raitio@helsinki.fi

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Helsinki 20.6.2022

Lausunto (HE 94/2022 vp.)

1. Tehtävänanto

Hallintovaliokunnassa on käsiteltävänä keskiviikkona 22.6.2022 klo. 11.15 asia HE 94/2022 vp, joka koskee lakia rajavartiolain muuttamisesta. Muutoksilla parannetaan Rajavartiolaitoksen varautumista poikkeusoloihin esimerkiksi niin, että rajoitetaan rajanylityspaikkojen määrää ns. hybridivaikuttamiseen liittyvän välineellistetyn muuttoliikkeen tilanteessa. Tässä on paljolti kyse samoista teemoista kuin hallituksen esityksessä 63/2022 vp eduskunnalle laiksi valmiuslain ja asevelvollisuuslain 79 §:n muuttamisesta. Niinpä olen lausunnossani pitänyt perusteltuna hyödyntää hallintovaliokunnan 15.6.2022 päivättyä lausuntoa HaVL 19/2022 vp kyseisestä hallituksen esityksestä 63/2022 vp etenkin mitä tulee hybridivaikuttamiseen ja välineellistettyyn maahantuloon. Keskityn lausunnossani kursorisesti esityksen 94/2022 vp joihinkin pääkohtiin lähinnä EU-oikeudellisesta näkökulmasta.

2. Mistä on kysymys?

Asia koskee ns. hybridivaikuttamista tai hybridisodankäyntiä, josta ei ole kansainvälisesti hyväksyttyä yhteistä määritelmää (HE 94/2022 vp., s. 3, 13). Hybridivaikuttaminen on

nykyaikaisen sodankäynnin muoto, jonka idea on siinä, ettei normaalioloja varten tehty lainsäädäntö tai kansainvälinen sopimuskäytäntö vaikuta sitä tunnistavan ilmiönä. Hybridiuhka muodostuu tyypillisesti monen yksittäisen tapahtuman tai asiantilan summana, ei siis yksittäisestä erityisen vakavasta ja selkeästi määriteltävästä tapahtumasta tai uhasta. Hybridivaikuttamiseen kuuluu laaja keinovalikoima mm. poliittisia, taloudellisia ja sotilaallisia keinoja sekä informaatio – ja kybervaikuttamista. Se voi olla valtiollista tai ei-valtiollista toimintaa, jossa hyödynnetään ei-sotilaallisia keinoja pyrkien vaikuttamaan valtion heikkouksiin (HE 94/2022 vp, s. 3). Hybridisodankäyntiin liittyy se, että tarkoituksellisesti valtiollinen tai ei-valtiollinen toimija hämärtää syntyneiden tilanteiden luonnetta, eli esimerkiksi käyttää turvapaikanhakijoita hybridivaikuttamisen välineinä siihen tapaan kuin taannoin tapahtui Valko-Venäjän ja Puolan välisellä rajalla (ks. HE 94/2022 vp, s. 5, COM (2021) 890 final, s. 1 ja 17). Hybridivaikuttamiselle on tyypillistä, että sitä voi olla vaikea tunnistaa ja siksi sitä on myös vaikea määritellä laissa. Tämä on olennaista, kun arvioidaan sitä, onko rajavartiolain muuttamista koskevassa lakiesityksessä (uusi 16 §) määritelty hybridiuhka tarpeeksi täsmällisesti.

Oikeuksien väärinkäyttäminen (*abuse of rights*) on kiellettyä (Ks. HE 94/2022 vp., s. 11). Ihmisoikeussopimuksen 17 artikla estää ryhmiä ja yksilöitä saamasta yleissopimuksesta oikeutusta toimintaan, jonka tarkoituksena on tehdä yleissopimukseen perustuvat oikeudet tyhjiksi. Siksi on syytä turvapaikanhaun osalta korostaa, että hybridivaikuttamisessa voidaan käyttää apuna esimerkiksi rikollisjärjestöjen ryhmiä, joilla ei ole tarvetta turvapaikkaan. Tämän vuoksi on mielestäni tärkeä varoa hybridivaikuttamista koskevassa lainsäädännössä liian kategorisia tulkintoja, koska kussakin tapauksessa on arvioitava yksittäistapaukselliset olosuhteet ja myös se, onko kyseessä aidosti turvapaikan hakua koskeva tilanne. Tältä osin viranomaisyhteistyö ja yhteydet Euroopan raja- ja merivartiovirasto Frontexiin (ks. asetus (EU) 2019/1896 eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) ovat merkittävässä asemassa totuudenmukaisen tiedon saamiseksi välineellistetyn maahantulon tilanteesta.

Tuoreessa valtioneuvoston ajankohtaisselonteossa turvallisuusympäristön muutoksesta (valtioneuvoston julkaisuja 2022:18) todetaan turvallisuusympäristön muuttumisen myötä olevan syytä varautua poikkeuksellisten, laaja-alaisten ja monitahoisten hybridivaikuttamisen keinojen kohteeksi sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Tämä seikka varsin hyvin perustelee sen, miksi nyt on ryhdytty tähän käsillä olevaan lainsäädäntötoimeen. Välineellistetty

maahanmuutto voi aiheuttaa häiriötilanteen, jossa viranomaisten kyky hoitaa maahanmuuttoon liittyviä tehtäviä vaarantuu.

Niinpä lakiehdotuksessa Rajavartiolakiin lisättäisiin nimenomainen sääntely rajanylitysliikenteen rajoittamisesta (HE 94/2022 vp). Lakiehdotuksen olennainen uudistus on 16 §, jonka 1 ja 2 momentti ovat seuraavat:

" *Rajanylityspaikan väliaikainen sulkeminen, rajanylitysliikenteen rajoittaminen ja kansainväli- sen suojelun hakemisen keskittäminen*

Valtioneuvosto voi päättää rajanylityspaikan sulkemisesta tai rajanylitysliikenteen rajoittamisesta määräajaksi tai toistaiseksi, jos sulkeminen tai rajoittaminen on välttämätöntä vakavan yleiselle järjestykselle, kansalliselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle aiheutuvan uhan torjumiseksi. Sisäministeriö päättää kiireellisissä tilanteissa tarvittavista välittömistä toimenpiteistä, kunnes valtioneuvosto ratkaisee asian. Rajanylityspaikkoja ei saa sulkea eikä rajanylitysliikennettä rajoittaa enempää kuin mikä on välttämätöntä tässä momentissa tarkoitetun uhan torjumiseksi.

Valtioneuvosto voi päättää kansainvälisen suojelun hakemisen keskittämisestä Suomen valtakunnanrajalla yhteen tai useampaan rajanylityspaikkaan, jos se on välttämätöntä lyhyessä ajassa tapahtuvasta poikkeuksellisen suuresta maahantulijoiden määrästä tai vieraan valtion vai- kutuksesta tapahtuvasta maahantulosta yleiselle järjestykselle, kansalliselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle aiheutuvan vakavan uhan torjumiseksi. Kansainvälisen suojelun hakemista ei saa keskittää enempää kuin mikä on välttämätöntä edellä tarkoitetun uhan torjumiseksi. Sisäministeriön on tiedotettava tässä momentissa tarkoitetusta päätöksestä riittävässä laajuudessa."

Hybridivaikuttamisen tilanteessa lakiesityksessä katsotaan, että laajamittaisen maahantulon vuoksi voi olla tarpeen keskittää kansainvälisen suojelun hakeminen yhteen tai useampaan rajanylityspaikkaan, jos se on välttämätöntä maahantulosta yleiselle järjestykselle, kansalliselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle aiheutuvan vakavan uhan torjumiseksi. Tältä osin voidaan todeta, että mainitut rajoitusperusteet ovat tyypilliset EU-oikeudessa käytetyt ns. ordre public-perusteet, joiden osalta ei ole mitään erityistä huomautettavaa. Aina voidaan spekuloida, mitä tarkoittaa välttämättömyyttä koskeva kriteeri tässä asiayhteydessä, mutta asian luonteen vuoksi voi olla vaikeaa ellei jopa mahdotonta säätää siitä tarkkarajaisesti laissa. Poikkeuksellisen suuren määrän osalta sen sijaan tiettyä täsmennystä voisi toivoa. Voidaan kysyä, mihin poikkeuksellisen suuri maahantulijoiden määrä tulee suhteuttaa? Ilmeisesti lähinnä kyseessä olevan rajanylityspaikan resursseihin.

Keskustelua on herättänyt se, onko yksi rajanylityspaikka riittävä, jottei synny tilannetta, joka tosiasiallisesti estää turvapaikan hakemisen. Katson, että tämä on ensinnäkin tosiseikkoihin liittyvä kysymys, johon varmaankin rajavartiostolla ja ministeriöillä on paras asiantuntemus vastata. Tulkitsen, ettei ole oikeudellista estettä rajoittaa rajanylityspaikkojen määrää tai

kansallisesti päättää niiden sijainnista välineellistetyn maahantulon tilanteessa. On huomionarvoista, ettei komission joulukuussa 2021 antamassa välineellistettyä maahanmuuttoa koskevassa asetusehdotuksessa mainita erikseen sitä, kuinka paljon rajanylityspaikkoja tulee olla (COM (2021) 890 final, s. 26, jossa rajanylityspaikoista on maininta).

Olen hallintovaliokunnan kanssa yhtä mieltä siitä, että SEUT 72 artiklaan vetoavan valtion on näytettävä toteen tarve turvautua tässä artiklassa määrättyyn poikkeukseen yleisen järjestyksen ylläpitämistä ja sisäisen turvallisuuden suojaamista koskevien velvollisuuksiensa hoitamiseksi (HaVL 19/2022 vp, s. 5). Tätä kantaa voidaan tukea EU-tuomioistuimen oikeuskäytännöllä ((C-715/17, C-718/17 ja C-719/17 komissio v. Puola ym., kohdat 145-147). Kyse on siis viime kädessä yksittäistapauksen olosuhteisiin, faktoihin, liittyvästä näytöstä. Hallintovaliokunta mielestäni perustellusti punnitsi lausunnossaan toisaalta yleisen turvallisuuden ja järjestyksen turvaamista suhteessa turvapaikanhakijoiden oikeuksiin. Korostan tämän punninta-asetelman merkitystä, eli asiassa ei pidä pohtia vain maanpuolustuksen intressejä tai vain ihmisoikeusnäkökulmaa. Tarkastelen tätä punnintatilannetta vielä oikeuskäytännön avulla tarkemmin.

3. Huomioita valmiuslain poikkeusolojen määritelmän uudistamisesta

Rajavartiolain uudistamisen kanssa samaan lainsäädäntökokonaisuuteen liittyen valmiuslain poikkeusolojen määritelmää ehdotetaan täydennettäväksi niin, että määritelmässä otettaisiin nykyistä kattavammin huomioon erilaiset hybridiuhat (HE 63/2022 vp). Poikkeusolojen määritelmä on relevantti kysymys myös rajavartiolakia muutettaessa (ks. HE 94/2022 vp, s. 5, 6). Nykymuodossaan poikkeusolojen määritelmä ilmenee esimerkiksi hallituksen esityksen 63/2020 vp perusteluiden kohdassa 2.1.3.2.1 (s. 9). Valmiuslain 3 §:ään esitetään lisättäväksi seuraava hybridiuhkatilanteisiin soveltuva momentti:

"*muu julkisen vallan päätöksentekokykyyn tai kriittisen infrastruktuurin toimivuuteen, rajaturvallisuuteen taikka yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen kohdistuva uhka, toiminta, tapahtuma tai näiden yhteisvaikutus, joka erityisen vakavasti ja olennaisesti vaarantaa kansallista turvallisuutta, yhteiskunnan toimintakykyä tai väestön elinmahdollisuuksia.*"

Samalla esitetään säädettäväksi uudella valmiuslain 17 a luvulla toimivaltuuksista, joita viranomaisille olisi mahdollista antaa uuden poikkeusolomääritelmän mukaisesti todetuissa poikkeusoloissa. Tämä uudistus koskee rajaturvallisuuden sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa (esim. liikkumis- ja oleskelurajoitukset, kuljetusvelvoitteet kuljetuspalvelujen tarjoajalle tai velvollisuus luovuttaa rakennuksia tai huoneistoja).

Lähden siitä, että lakiehdotuksien oikeudellinen tulkinta on kytkettävä nykyisin vallitsevaan turvallisuuspoliittiseen todellisuuteen. Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan sekä Venäjän vaatimuksilla Euroopan turvallisuusarkkitehtuurin muuttamiseksi on pitkäkestoisia vaikutuksia Suomen ja Euroopan turvallisuusympäristöön. Julkisessa keskustelussa on tässä yhteydessä puhuttu Venäjän yksipuolisesti ilmaisemasta etupiiristä. Suomi Venäjän rajanaapurina on tässä suhteessa erityisasemassa. On siis syytä todeta, ettei asian oikeudellinen arviointi ole mahdollista ilman vallitsevien poliittisten ja etenkin turvallisuuspoliittisten realiteettien huomiointia.

Maanpuolustuksellisen ja turvallisuuspoliittisen intressin lisäksi asiassa on tasapainoiltava sen suhteen, että jokaisella vainon kohteeksi joutuneella on oikeus hakea turvapaikkaa. Erinäisten kansainvälisten sopimusten (esim. Geneven pakolaisyleissopimus SopS 77/1968, SEUT 78 artikla, EU:n perusoikeuskirja 18 artikla) lisäksi asiassa on huomioitava perustuslain 9 (4) §:ään kirjoitettu ns. palautuskielto (HE 94/2022 vp., s. 8), joka on ehdoton. Perustuslain 23 §:ssä edellytetään, että perusoikeuksista poikkeaminen poikkeusolojen aikana on Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaista.

Olennaista on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön ja käsillä olevan punnintatilanteen kannalta todeta se, että valtioille jää verrattain laaja harkintavalta yleisen hätätilan ja siten poikkeusolojen määrittelyyn. Kunkin jäsenvaltion päätettävissä siis on, milloin kansakunnan elämää uhkaa yleinen hätätila (Irlanti v UK, 18.1.1978, kohta 217). Valtion harkintamarginaali ei silti ole rajoittamaton yleisen hätätilan osalta (Tanska, Norja, Ruotsi ja Alankomaat v Kreikka, Ihmisoikeustoimikunnan raportti 5.11.1969). Hybridivaikuttamisessa kyse on nykyaikaisen vihamielisen valtiollisen tai ei-valtiollisen vaikuttamisen muodosta, joka voi toteutua osin aivan laillisiakin keinoja käyttäen, joten edellä viitattu verrattain vanha oikeuskäytäntö ei kaikilta osin sovellu asiaan.

4. Huomio kansainvälisestä suojelusta

Hallituksen esityksen 94/2022 vp perusteluissa (s. 8) tuodaan kansainvälisen suojelun osalta esiin kanta, jonka mukaan Suomi ei voi missään tilanteessa kieltäytyä vastaanottamasta turvapaikkahakemuksia ilman, että toimenpiteellä loukattaisiin perustuslakiin ja Suomea velvoittaviin EU-säädöksiin ja kansainvälisiin velvoitteisiin sisältyvää palautuskiellon periaatetta. Tätä tulkintaa on perusteltu ennen muuta vetoamalla Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen joukkokarkotuksen kieltoa koskevaan ratkaisuun (ECtHR – N.D. ja N.T. v Espanja, 8675/15 ja 8697/15, 13.2.2020).

Hallituksen esityksen 94/2022 vp mukaan (s. 8) kyseistä ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisua on tulkittava niin, että niiden sopimusvaltioiden osalta, joiden raja muodostaa myös Schengen-alueen ulkorajan, Euroopan ihmisoikeussopimuksen oikeuksien tehokas toteutuminen edellyttää, että valtiot mahdollistavat laillisia väyliä maahan pääsemiseksi valtion rajalle saapuneille. Turvapaikkaoikeuden toteutumiseksi valtion tulee järjestää tosiasiallinen mahdollisuus jättää kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Tarkastellaanpa siis tapausta tarkemmin, sillä mikä tahansa oikeustapaus vaatii tulkintaa siinä kontekstissa, johon se on annettu.

Tapauksessa on kyse Marokon rajalla olevan espanjalaisen Melillan erillisalueen turvapaikanhakuun liittyneistä ongelmista vuosina 2012-14 ja etenkin siitä, että turvapaikanhakijoita karkotettiin ilman turvapaikkamenettelyä. Yli 600 afrikkalaista turvapaikanhakijaa yritti ylittää raja-aidan ja kaksi heistä sittemmin valitti joukkokarkotuksesta jäätyään kiinni raja-aidalla. Espanjan rajaviranomaiset eivät tehneet asiassa mitään hallinnollisia päätöksiä eivätkä he tarjonneet hakijoille mahdollisuutta oikeusapuun ja tulkkaukseen.

Itse asiassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ei antanut Espanjalle langettavaa tuomiota, sillä tässä asiassa on otettava huomioon yksittäistapaukselliset olosuhteet ja suhteellisuusperiaate. Maahantuloa yritettiin siis aitoja ylittämällä isolla joukolla. Tähän liittyen tuomiossa todetaan, että valtio voi edellyttää, että turvapaikkahakemus tehdään raja-asemalla ("*at existing border points*"). Asiassa ei ollut näyttöä painavista syistä, miksei näitä raja-asemia ollut käytetty. Asiassa tulkittiin ihmisoikeussopimuksen 4. pöytäkirjan 4 artiklaa ja ihmisoikeussopimuksen

13 artiklaa ja tuomioistuin (suuri kokoonpano) kumosi asiassa aikaisemmin 2017 annetun sisällöltään vastakkaisen jaostoratkaisun (*Chamber ruling*).

Minusta on kyseenalaista, voidaanko mainittua tapausta soveltaa ainakaan kaikkiin hybridivaikuttamisen tilanteisiin tai kaikilta osin Suomen tilanteeseen, jossa on tätä Espanjan raja-aluetta moninkertaisesti pidemmästä rajalinjasta kyse. Tulkitsen niin, että viitatun ratkaisun (ECtHR – N.D. ja N.T. v Espanja, 8675/15 ja 8697/15, 13.2.2020) keskeinen anti on se, että rajan voi ylittää rajanylityspisteen kautta, johon puolestaan maahanmuuttoon liittyvä hallinnollinen prosessi voidaan kytkeä. Niinpä Suomella on tiettyä harkintavaltaa sen suhteen, miten rajanylityspaikkansa järjestää ja sijoittelee sekä sen suhteen, miten ne ovat toiminnassa. Valtio voi siis ohjata turvapaikkahakemusten teon sellaiseen paikkaan, jossa se on viranomaisten resurssien kannalta tarkoituksenmukaisinta. Tältä osin en näe myöskään oikeudellisesti ongelmallisena sitä seikkaa, että rajavyöhykkeelle rakennettavilla esteillä pystytään ohjaamaan maahan saapumista hallitusti (HE 94/2022 vp., s. 8)

EU-oikeuden osalta voidaan todeta ensinnäkin se, että parhaillaan valmistellaan EU-lainsäädäntöä hybridivaikuttamisesta (ns. välineellistämisasetusehdotus, COM (2021) 890 final), mikä kertoo siitä, että olemme osin uudenlaisen tulkintatilanteen edessä Euroopan turvallisuuspoliittisen tilanteen olennaisesti Ukrainan sodan seurauksena muututtua. Ehdotuksella luotaisiin pysyvä oikeudellinen kehys muuttoliikkeen välineellistämistilanteisiin vastaamiseksi (ks. HE 94/2022 vp. s. 24). Mahdollisuutta poiketa oikeudesta hakea turvapaikkaa ei ole valmisteltavana.

Itse asiassa varsin tuoreessa ratkaisuehdotuksessaan asiassa C-72/22 PPU, M.A. (2.6.2022) julkisasiamies Emiliou on käsitellyt Valko-Venäjän Liettuaan, Latviaan ja Puolaan kohdistamaa hybridivaikuttamista, jonka seurauksena mainitut maat ovat julistaneet poikkeustilan ja vahvistaneet rajojaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden turvaamiseksi. Asiassa on tulkittu nimenomaan laittomasti maahan tulleiden kolmansien maiden kansalaisten oikeusasemaa. Julkisasiamiehen mukaan nämä kansalliset turvapaikan hakua tiukentaneet säännökset eivät ole olleet yhteensopivia ns. menettelydirektiivin 2013/32/EU tai ns. vastaanottodirektiivin 2013/33/EU kanssa. Julkisasiamies on kuitenkin aivan oikein kiinnittänyt huomiota siihen, ettei asiaa tule tulkita pelkästään näiden direktiivien valossa, vaan toisaalta asiassa on huomioitava unionin primaarioikeus (lähinnä SEUT 72, 78 ja 79 artiklat) ja luonnollisesti käsiteltävän asian oikeustosiseikat. On siis korostettava harkinnan

tapauskohtaisuutta. Tässä tapauksessa julkisasiamies katsoi, että SEUT 72 artiklassa ei anneta jäsenvaltioille oikeutta soveltaa kansallisia oikeussääntöjä siten, että poiketaan direktiiveistä 2013/32 ja 2013/33 "poikkeuksellisissa olosuhteissa", joille on ominaista maahantulijoiden "joukoittainen maahantulo" sen rajalla. En vetäisi tästä ratkaisusta kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä ensinnäkin siksi, että joudumme odottamaan asiassa EU-tuomioistuimen tulkintaa ja siksi, että tämä ratkaisuehdotus koskee tiettyä yksittäistä tapahtumaa, jolla on omat erityispiirteensä. Sen sijaan olennaista on mielestäni se, että ratkaisuehdotus korostaa sitä, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on kyettävä tosiasiallisesti tekemään tapauksessa kuvatuissa olosuhteissa.

Aiemmin EU-tuomioistuin on antanut ratkaisun asiassa C-808/18 komissio v Unkari (17.12.2020), jossa Unkarin tietyt rajamenettelyt ja turvapaikanhakijoiden kohteluun liittyvät seikat todettiin direktiivien 2008/115/EY, 2013/32/EU ja 2013/33/EU vastaisiksi ja tätä on tulkittu asianmukaisesti hallituksen esityksen 94/2022 vp sivulla 23 seuraavasti: "Tuomioistuin vahvistaa direktiivin (ns. menettelydirektiivi 2013/32/EU) sisällön sen osalta, että jäsenvaltiot voivat edellyttää hakemuksen jättämistä henkilökohtaisesti ja/tai tätä varten määrättyyn paikkaan, mutta painottaa, että sama ei päde hakemuksen tekemiseen". Jokaisella kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä on oikeus tehdä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus jollekin menettelydirektiivin 6 artiklassa tarkoitetuista viranomaisista ilmaisemalla halunsa saada kansainvälistä suojelua.

Tämä hybridivaikuttamista koskeva teema on EU-oikeudessa siis sekä EU-lainsäätäjän että EU-tuomioistuimen pohdittavana ja EU-tuomioistuin joutuu antamaan ratkaisunsa ainakin osin sellaisen lainsäädännön ja oikeuskäytännön varassa, jota ei ole annettu nykyisen kaltaista turvallisuuspoliittista tilannetta varten (ks. C-72/22 PPU, M.A,, kohta 106).

5. Johtopäätös

Suomen osalta avoinna oleva kysymys on mielestäni se, riittääkö käytännössä vain yksi rajanylityspaikka siihen, että tosiasiallinen mahdollisuus turvapaikanhakuun säilyy. Tämä on sinänsä siis faktoja koskeva kysymys, joten puhtaasti normien ja sopimusten sanamuotojen tulkinta ei anna lopullista vastausta. On olennaista, ettei nyt esitetyillä säännöksillä ole tarkoitus poiketa oikeudesta hakea turvapaikkaa (ks. tarkemmin HE 94/2022 vp., s. 33). Hallituksen esityksestä käy ilmi, ettei sääntely mahdollista kansainvälistä suojelua koskevan

hakemuksen käsittelemättä jättämistä, jos henkilö on esittänyt hakemuksen Suomen viranomaiselle Suomen rajalla, alueella tai kauttakulkualueella. Näin ollen vaikuttaa siltä, ettei sääntelyllä siten loukattaisi palautuskieltoa tai joukkokarkotuksen kieltoa. Lakiesityksen sääntelytarkkuuden osalta toistan sen aikaisemmin jo esittämäni huomion, ettei hybridivaikuttamisen luonteen vuoksi ole mahdollista määritellä kaikkia soveltamistilanteita tarkkarajaisesti. Viimekädessä siis yksittäistapaukselliset oikeustosiseikat ratkaisevat. Tässä on siis olennaista, miten välineellistetty muuttoliike näytetään toteen ((C-715/17, C-718/17 ja C-719/17 komissio v. Puola ym., kohta 147, C-38/06 komissio v Portugali, kohta 66 ja C-461/05 komissio v Tanska, kohta 55).

Helsingissä 20.6.2022

Juha Raitio